

Expertmeeting kinderopvang

Werkgroepsessie 1: DE EUROPESE DIENSTENRICHTLIJN (EDRL)

1. Inleiding door L. Gellynck, juriste-stafmedewerkster Afdeling Kinderopvang Kind en Gezin

I. Een ongemakkelijk ontwaken?

- Vroegere opvatting: zorg als niet-economische activiteit
- Evolutie onder invloed van o.a. Europa
- De zorgsector is bezorgd: terecht?

II. Europa

Kerndoelstelling:

1. Interne markt: vrij verkeer personen, van *diensten*, van goederen, van kapitaal.
2. Eerlijke mededinging: toezicht op concentraties, verbod op beperkende afspraken, op misbruik machtspositie, op *staatssteun*.

III. Europese dienstenrichtlijn 12 december 2006

- EG-Verdrag, artikelen 43 en 49 m.b.t. vrijheid van vestiging en vrije verrichting van grensoverschrijdende diensten.
- Richtlijn verplicht lidstaten tot resultaat: geen belemmeringen en vereenvoudigingen; implementatie uiterlijk 28 dec 2009; een dynamisch proces.

IV. Toepassingsgebied

1. Dienst

Dienst = elke economische activiteit gewoonlijk tegen vergoeding

Niet: niet-economische diensten van algemeen belang
(geen Europese definitie; in te vullen door lidstaten)

2. Uitzonderingen voorzien

Sociale diensten betreffende sociale huisvesting, kinderopvang en ondersteuning van gezinnen of personen in permanente of tijdelijke nood die worden verleend door de staat, door dienstverrichters die hiervoor een opdracht hebben of een mandaat gekregen van de staat, of door liefdadigheidsinstellingen die als dusdanig door de staat zijn erkend

3. Eisen m.b.t. toegang of uitoefening van diensten

d.w.z. voorwaarden waaraan een dienstverrichter moet voldoen om de betreffende dienst te mogen uitoefenen, alsook voorwaarden waaraan een eventuele dienstontvanger moet voldoen om deze dienst te mogen ontvangen.

Voorrang andere Europese regels (vb. beroepskwalificaties)

Niet: subsidie-eisen (cf. mededinging en staatssteun)

V. Vooropgestelde resultaten

1. Vrijheid van vestiging

-De dienstverrichter moet vrij zijn om zich in een andere lidstaat te vestigen om (op permanente basis) dienstenactiviteiten te verrichten

-Vergunningsstelsel is in principe belemmerend mogelijk maar te toetsen: niet-discriminerend, noodzakelijk, evenredig

-Vergunningsvoorwaarden mogen geen willekeur inhouden:

Te toetsen: niet-discriminerend, gerechtvaardigd om dwingende reden van algemeen belang, evenredig, duidelijk en ondubbelzinnig, objectief, openbaar, transparant en toegankelijk, vergunningsduur in principe niet beperkt, de selectie uit gegadigden bevat alle waarborgen van onpartijdigheid en transparantie, de vergunningsprocedure is duidelijk, openbaar en garandeert objectiviteit en onpartijdigheid

-Verboden eisen (vb. betrokkenheid con. marktdeelnemers)

-Verdachte eisen (vb. bepaalde rechtsvorm)

2. Vrij verkeer van diensten

-De dienstverrichter moet vrij zijn om op tijdelijke basis diensten te verrichten in een andere lidstaat.

-Extra uitzonderingen: er zijn extra uitzonderingen voorzien, vb. diensten van algemeen economisch belang; beroepskwalificaties,...

-Nationale eisen voor tijdelijke dienstverrichters mogelijk, maar te toetsen: niet-discriminerend, noodzakelijk en evenredig

-Geen discriminerende eisen m.b.t. nationaliteit of verblijfplaats voor dienstafnemers

3. Kwaliteit van diensten

-Verbod rond eisen m.b.t. multidisciplinaire activiteiten, tenzij voor gereguleerde beroepen en voor bepaald soort diensten (m.b.t. certificering).

-Verplichting tot informatieverstrekking van dienstverrichter t.a.v. de dienstafnemer

VI. Regelgeving kinderopvang Vlaanderen

-Gemeenschapsbevoegdheid

-Globaal onderzoek door Katholieke Universiteit Leuven: screening regelgeving kinderopvang vanuit oogpunt EDRL . Bevindingen:

1. Dienst?

-Onderscheid verschillende systemen:

Erkend (en gesubsidieerd)

Zelfstandig (met fin. ondersteuning)

Enkel gemeld

=> erkende én gesubsidieerde kinderopvang = niet-economisch

(cf. onderzoek 1986 m.b.t. onderwijs: sociale en opvoedkundige taak overheid)

=> de andere kinderopvang = economische dienst

2. Uitzondering?

Sociale dienst: niet voldaan aan alle voorwaarden

3. Eisen m.b.t. toegang of uitoefening van diensten?

Er zijn geen belemmerende vereisten, nl. regelgeving is erop voorzien om 'erkenning'/'attest van toezicht' te verlenen met het oog op (enige of volledige) subsidiëring (cf. mededinging en staatssteun); facultatief karakter

Tenzij wat verplichte melding betreft

Meldingsplicht:

1. geen 'vergunningsstelsel'

2. geen nationale eisen voor tijdelijk aanbieden van kinderopvang, noch discriminerende eisen

3. wel ontbreken nog informatieverplichtingen

Cf. toekomstplannen voor vergunningsstelsel in Vlaanderen: elke opvang moet aan bepaalde (minimale) eisen voldoen => dit stelsel en de eisen zullen goed te motiveren zijn

Daarnaast: aandacht voor vereenvoudiging procedures, uniek loket, administratieve samenwerking

VII. Conclusie

Europa grijpt in, vnl. codificatie van algemene beginselen.

Andere bestuurscultuur

Evenwicht tussen openstellen markt en behoud openbare dienst en sociale rechten

Cf. Studie marktwerking in Vlaanderen, link met situatie Nederland

2. Bespreking

Na de inleidende presentatie legt de dagvoorzitter voor bespreking en algemene vragenronde volgende startvragen voor:

Zijn er vragen over wat in de presentatie werd toegelicht?

Leeft het probleem van de EDRL ook in Nederland?

Het gegeven van de EDRL is niet onbekend in Nederland. De structuur van kinderopvang in Nederland is evenwel essentieel anders dan Vlaanderen. In Nederland is kinderopvang een markt. Iedereen kan starten met kinderopvang, wanneer men voldoet aan de kwaliteitseisen van de overheid. Als dit het geval is, wordt men opgenomen in het gemeentelijk register en maakt men aanspraak op financiering door de overheid via de ouders. Door financiering van de ouders voor hun kinderopvangkosten, betaalt de overheid een deel van de opvangkost aan de opvang terug.

Iedereen die in Nederland kinderopvang aanbiedt, moet dit melden aan de gemeente. De gemeente kijkt na of men aan de eisen voldoet. Indien ja, wordt men opgenomen in het gemeentelijke register.

In hoeverre is er sprake van mededinging in Nederland? Er is meer vraag dan aanbod. Er zijn veel gemeenten waar slechts een beperkt aantal aanbieders aanwezig is. De vrije markt en de keuzevrijheid van de ouders worden daardoor beperkt.

Kan een conclusie zijn dat de Nederlandse regelgeving reeds in overeenstemming is met de EDRL? Dit is te bekijken¹.

Daarom zijn nog niet alle kwaliteitscontroles effectief en doeltreffend, maar op zich is het systeem heel sluitend en goed, en kan men het vanuit Nederland wel aanbevelen.

We horen toch twee verschillende verhalen: om als opvang in het systeem van terugbetaling door de overheid te kunnen stappen, moet je aan de kwaliteitsvereisten voldoen. Maar als een opvang zich daarbuiten stelt, kan men dan nog opvang aanbieden? Ja, dat kan in principe wél, maar de tegemoetkoming van de overheid via de ouders is nodig om economische rendabel te zijn. Kinderopvang die daar niet op kan rekenen, moet de prijs zo hoog zetten, dat het voor ouders haast onbetaalbaar is. Daarnaast moet elke opvang hoe dan ook wel geregistreerd zijn.

¹ Op de vraag of de Nederlandse kinderopvang conform is met de Europese Dienstenrichtlijn, kan tijdens deze expertmeeting geen sluitend antwoord worden gegeven. Een sluitend antwoord op deze vraag is slechts mogelijk na een grondige screening van de regels inzake o.m. kwaliteit en toegankelijkheid, uit te voeren door juridisch deskundigen.

Vanuit de Nederlandse delegatie wordt toch terug de vraag opgeworpen: heeft EDRL consequenties voor wat we doen in Nederland, bijvoorbeeld inzake infoplicht aan ouders. Is dat ooit systematisch nagegaan, of moet dat nog gebeuren? Regulering van internationaal verkeer van diensten zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat Vlaamse kinderopvangorganisaties zich ook in Nederland kunnen komen vestigen: wordt daarop geanticipeerd of wacht men even af hoe dit zou kunnen lopen?

Nederland biedt een vrije markt met open toetreding als men aan de eisen voldoet. De rechtsvorm doet niet ter zake. Of men nu een stichting, vennootschap, een NV, eenmansbedrijf, etc... is: het maakt niet uit om kinderopvang te kunnen aanbieden en aanspraak te kunnen maken op overheidsfinanciering via de ouders.

In Duitsland bv. hebben bepaalde Länder wel besloten dat kinderopvang niet mag worden uitgeoefend door organisaties met winstbejag.

Er is ook de uitspraak van het Europees Hof i.v.m. bejaardenzorg in Italië dat toegang tot staatssteun wordt beperkt tot diegenen die geen winstbejag nastreven.

In Vlaanderen wordt de regelgeving ter zake veranderd: van een beperkende opsomming welke soorten organisaties erkenning en volle subsidiëring als kinderopvang kunnen krijgen, naar een open definitie. Er blijven twee voorwaarden over: de organisatie moet rechtspersoonlijkheid hebben en mag geen winsttoegmerk hebben. Vraag kan echter ook zijn of deze voorwaarden dan nog wel nodig zijn? In de ogen van de EDRL kan dit een "verdachte" regelgevende bepaling zijn. Vlaanderen zal ook zeer duidelijk moeten kunnen zeggen waarom de organisatie bvb. geen winsttoegmerk mag hebben.

Kan volle subsidiëring beperkt worden tot lokale besturen en die organisaties die geen winst beogen, zolang men maar aan de kwaliteitsvoorwaarden beantwoordt? Maakt winstbejag iets uit of niet?

In Nederland maakt het in elk geval niet uit. Financiering gaat niet naar de organisatie die opvang aanbiedt, maar naar de ouders die zelf de opvang kiezen die zij willen. Vraag is of er in de praktijk verschillen zijn inzake hoe de opvang zich organiseert en de zaken beheert, bijvoorbeeld inzake de toegankelijkheid voor alle ouders en de aandacht voor de sociale functie van de kinderopvang. In grote lijnen zijn er in Nederland niet zoveel verschillen, maar ze zijn er wel.

De OESO/OECD concludeerde dat Nederland een goed voorbeeld is omdat aan alle aanbieders voorwaarden worden gesteld. In de Angelsaksische landen bijvoorbeeld, is er geen ondergrens inzake de opleidingsvereisten voor de kindbegeleiders.

Feit is dat er marktwerking is in Nederland. Dit heeft wel nadelen, maar wordt toch ook gecompenseerd doordat er minimale eisen zijn inzake opleiding, infrastructuur en andere

algemene richtlijnen. De algemene landelijke vereisten in de wetgeving, worden dan gemeentelijk verder geconcretiseerd.

De Wet Kinderopvang (Nederland) regelt kwaliteitsvereisten en financiering van kinderopvang. Op vlak van kwaliteit bepaalt de wet enkele specifieke zaken, maar daarnaast betreft het enkel globale normen, zoals bijvoorbeeld dat er 'verantwoorde kinderopvang' moet zijn. Dit betekent dat je op bepaalde vlakken een aantal zaken goed moet hebben geregeld. Hoe dat precies moet, wordt verder geconcretiseerd door een convenant tussen aanbieders van opvang, vertegenwoordiging van ouders en de gemeente. Als dit de vereisten zijn waarvan deze partijen zeggen dat ze geschikt zijn, wordt dit door de overheid aanvaard en wordt de convenant door de overheid bekrachtigd.

Toezichthouders controleren deze normen, nl. de GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdiensten).

De EDRL maakt een verschil tussen toegangscriteria voor kinderopvang (wie mag kinderopvang organiseren) en kwaliteitsvereisten (aan welke minimale criteria moet de kinderopvang beantwoorden). In Nederland vallen ze samen: de kwaliteitseisen zijn tegelijk ook toegangscriteria omdat enkel wie aan de kwaliteit beantwoordt, via financiële tegemoetkoming van de overheid aan de ouders in de opvangprijs, financiële ondersteuning ontvangt. Zonder deze steun is de opvang de facto niet levensvatbaar.

Voor de deadline van einde 2009 moeten de landen hun eigen regels screenen en aan de Europese Commissie rapporteren. Ook Nederland zal dit moeten doen.

In Vlaanderen wordt sinds kort vereist dat de kindbegeleiders en de onthaalouders voldoende kennis moeten hebben van de Nederlandse taal. Kan dit wel binnen de EDRL? Zou dit een discriminerende eis kunnen zijn?

De EDRL laat de taalregeling onverlet. De EDRL wil zich hier niet mee moeien omdat dit overall in Europa een erg gevoelige materie kan zijn. Maar algemeen geldt wel de regel: hoe minder belemmering, hoe beter.

Achtergrond inzake de taalregeling in Vlaanderen en Nederland:

-In Vlaanderen moet de overheid (en daarom ook Kind en Gezin) de Nederlandse taal verplicht gebruiken in contact met de burger. Dit geldt ook in het tweetalige Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waar zowel de Vlaamse als de Franse Gemeenschap bevoegd zijn inzake respectievelijk Nederlandstalige en Franstalige kinderopvang. Enkel in

zogenaamde faciliteitengemeenten² hebben de Franstalige burgers het recht om de contacten met de (lokale en centrale) overheid in het Frans te laten verlopen.

In de regelgeving wil de Vlaamse overheid ook vereisen dat wie erkenning, een attest van toezicht of subsidies voor kinderopvang wil krijgen, minstens ook kennis van de Nederlandse taal moet hebben. Dit betekent niet dat het Nederlands steeds de voertaal in de opvang moet zijn, wel dat de Nederlandse taal gekend moet zijn.

-In Nederland is alle kinderopvang verplicht om de Nederlandse taal te spreken in de opvang. Men moet dispensatie vragen om een andere voertaal met de kinderen te mogen gebruiken (bijvoorbeeld een tweetalige crèche die zowel Nederlands als Engels gebruikt in de omgang met de kinderen). Enige uitzondering op deze regel is Friesland, waar het Fries de voertaal mag zijn.

Een bepaald niveau van het beheersen van de Nederlandse taal is dus vereist.

Worden in Nederland ook buitenlandse diploma's aanvaard? Ja, echter enkel als Nederlandse taal wordt beheerst. Hoe wordt dit bewezen? Wie de Nederlandse taal niet beheerst, wordt niet als gekwalificeerde beschouwd. De ondernemer zelf moet zelf geen Nederlands spreken, wel moet op de werkvloer en in de groepen in contacten met de kinderen en de ouders het Nederlands worden gebruikt. De achtergrond bij deze vereiste is het werken aan taal- en ontwikkelingsachterstand van kinderen alvorens zij in het basisonderwijs terecht komen. Het gebruik van het Nederlands heeft dus een sociale doelstelling, het is ook een kwestie van inburgering.

In Vlaanderen dienen de contacten tussen de werkgever en de werknemer verplicht in het Nederlands te verlopen.

De financiële bijdrage van het gezin aan de kinderopvang in Nederland: is dit eveneens in de convenant vastgelegd? Zijn er maxima vastgelegd voor wat ouders moeten betalen aan de kinderopvang, zijn er maxima voor de financiële tussenkomst door de overheid? Betaalt elke ouder evenveel aan de opvang?

Het systeem in Nederland gaat er van uit dat de kinderopvang de rekening naar de ouders stuurt, dit zijn de totale kosten voor de kinderopvang. Ouders betalen die rekening en de overheid betaalt een deel daarvan maandelijks terug, afhankelijk van de grootte van het inkomen van de ouders/ het gezin. Ouders met een laag inkomen krijgen veel terugbetaald (tot 96% van de kostprijs). Ouders krijgen hoe dan ook minimaal 1/3 van de kosten terugbetaald door de overheid. Voor een tweede kind in de opvang is dit nog meer. Er is ook een maximumtarief voor de terugbetaling van de kinderopvangkost

² Het betreft in hoofdzaak 6 gemeenten aangrenzend aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar ook enkele andere gemeenten in Vlaanderen gelegen aan de taalgrens.

door de overheid. In 2008 bedraagt dit maximum 6,1 euro per uur. Als de kinderopvang meer vraagt, moet deze meerkost worden betaald door de ouders zelf.

De berekening van de overheidstussenkomst gebeurt door de belastingdiensten.

Hoe gebeurt dit voor ouders waarvan de belastingdiensten geen gegevens hebben, zoals mensen zonder papieren, inwijkelingen, etc. Die vallen in Nederland buiten de mogelijkheid van tegemoetkoming door de overheid in de opvangkosten. Enkel deze burgers die loon uit arbeid of uitkeringen hebben, komen hiervoor aldus in aanmerking. Ook moeten beide ouders werken of studeren.

Betekent het geen rem op de toegankelijkheid van de kinderopvang wanneer de ouders eerst zelf de opvangkost moeten betalen en pas nadien de tegemoetkoming door de overheid ontvangen? In de praktijk is dit geen probleem: de belastingdienst betaalt de tegemoetkoming vooraf uit, nog vóór de meeste werkgevers hun salaris overmaken.

Het bedrag van de overheidstussenkomst wordt tegen het jaareinde berekend door de belastingdienst op basis van het inkomen. Hoeveel de ouders precies zullen ontvangen, wordt vastgelegd op basis van het opvangplan dat aldus reeds vooraf bekend is en in de overeenkomst tussen de ouders en de kinderopvang is vastgelegd. Het opvangplan wordt ook bij de belastingdienst bekend gemaakt voor het volgende jaar, zodat vanaf einde december het bedrag van de overheidstussenkomst voor het volgende jaar gekend is. De bijdrage blijft identiek, ook als het kind afwezig is.

Betekent dit laatste dat de plaatsen onbenut blijven op dagen dat kinderen niet naar de opvang komen? Dit verschilt per kinderopvangaanbieder. Sommigen maken hiertoe een aparte regeling, bijvoorbeeld de mogelijkheid tot wisselen van opvangdagen, mits er niet teveel kinderen tegelijk in de groep zitten.

Is het geen belemmering dat net deze kinderen die naar de kinderopvang zouden moeten kunnen komen omwille van sociale, pedagogische en/of inburgeringsredenen, er niet in komen?

Gemeenten hebben hier een rol in voor toegang voor doelgroepen.

Probleem is toch dat in zulke marktwerking er toch steeds correcties nodig zijn. Belangrijk is goede randvoorwaarden te stellen, anders gaat de ondernemer bezuinigen waar hij bezuinigen kan, vooral op de lonen van de medewerk(st)ers.

Kinderopvang is geen basisvoorziening, maar er is evenmin sprake van een absoluut vrije markt. Klanten/ouders zijn niet geneigd om met kinderen te shoppen. Kinderopvang is ook te zien als instrument voor ouders in opleiding.

Kinderen uit doelgroepen, zoals pas ingeweken allochtonen etc., zijn te vinden in een gescheiden systeem, nl. de peuterspeelzalen. Hier gebeurt de opvangeducatie op een

andere manier. Overigens vinden niet enkel kinderen met achterstand een plek in peuterspeelzalen. Deze zijn ook beschikbaar voor kinderen van ouders die niet werken. Peuterspeelzalen zijn bedoeld voor kinderen tussen 2 en 4 jaar oud. In Vlaanderen gaan kinderen echter reeds van de leeftijd van 2,5 jaar naar de kleuterschool, en deze is in principe gratis.

In Nederland bestaat het gewone doelpubliek van kinderopvang vooral uit kinderen van tweeverdienersgezinnen of van werkende alleenstaanden met kinderen. Hoe dan ook is kinderopvang bedoeld voor kinderen van ouders die werken of in opleiding zijn. Wie werkloos is of plots start met werken, en geen beschikbare opvang vindt, heeft gewoon pech.

Doelgroepen die geen werk of een sociale problematiek hebben, kunnen genieten van een regeling via WZI: de kinderopvang wordt vergoed door de gemeente die een doelgroepenbeleid, integratiebeleid, etc. voert.

Enkelen in de Nederlandse delegatie maken wel de bemerking dat als men het opnieuw zou kunnen doen, men de ingewikkelde structuur van kinderopvang en peuterspeelzaal niet apart zou regelen. Men zou streven naar meer uniformiteit.

Hoe zou men dit dan concreet doen? In de Nederlandse politieke context zijn er verschillende ontwikkelingen naar het meer harmoniseren van het kinderopvangsysteem. De beweging naar meer gelijkheid en gelijkvormigheid is ingezet. Consensus is dat er één systeem moet zijn. Over hoe dat er in praktijk moet uitzien, is er nog geen consensus. De aanbieders zelf willen dit ook graag. Vraag is of dat technisch mogelijk is? In experimentele opzetten gebeurt dit al zo.

Hoe gebeurt in Nederland de inschatting of men aan de kwaliteitsvereisten voldoet? Dit is een gemeentelijke opdracht aan de hand van de landelijke richtlijnen. Hoe wordt hierbij eenvormigheid gewaarborgd? Heeft men hier goede / slechte ervaringen mee?

Dit is de opdracht van de GGD. Er zijn in Nederland 32 GGD, dus niet elke gemeente heeft een eigen GGD. Het blijkt een feit dat er tussen deze GGD en hun medewerk(st)ers interpretatieverschillen bestaan. Landelijk is er over deze GGD wel een eenvormig vormingsaanbod voorzien. Maar de ene inspecteur kan binnen de algemene regels wel andere inschattingen maken dan een andere. De vrijheid van interpretatie wordt in de hand gewerkt door het feit dat de regels vaak nog algemeen zijn.

Knelpunt is dat de instantie die in Nederland bevoegd is voor de vorming van de GGD geen aansturende wettelijke bevoegdheid heeft om te zorgen dat ze allen hetzelfde doen. Iedere gemeente en elke inspecteur heeft de mogelijkheid om de regels zelf te interpreteren. Er wordt in GGD-bijbscholing wel aandacht aan besteed, maar er is geen dwingend karakter om ze toe te passen.

Een vraag van Vlaanderen inzake de toepassing van de EDRL.

Kinderopvang is in de feiten éézelfde soort dienstverlening, maar kan door één organisatie op twee verschillende manieren georganiseerd zijn. Bijvoorbeeld een stad die zowel erkende als niet erkende kinderopvang organiseert. Zullen zij in functie van de EDRL in toekomst dan aan twee verschillende zaken moeten voldoen? Dit zou een technisch-juridisch probleem kunnen zijn, maar in realiteit is het dat niet: we gaan er van uit dat beide soorten opvang toelaatbaar zijn, er stelt zich immers geen probleem inzake de mogelijkheid om opvang te organiseren.

Een vraag van de Vlaamse delegatie aan de Nederlandse collega's.

In Canada probeert men kinderopvang vraaggestuurd te maken, maar is er tevens grote bezorgdheid over grote internationale, commerciële beursgenoteerde kinderopvangorganisaties, zoals bv. ABC. In Canada wil men zich hiertegen beschermen door een de overnamemogelijkheid door een grote buitenlandse speler te beperken, zodat deze slechts een bepaald deel van de opvang zou kunnen opkopen. In Nieuw Zeeland zijn alle kleine zelfstandigen door ABC overhaald om hun opvang te verkopen, met als gevolg dat de overheid met subsidies een beursgenoteerd bedrijf onderhoudt.

Bevat het Nederlandse systeem een bepaalde vorm van regulering die dergelijke grote spelers zou uitsluiten? Of zou dit ook in Nederland kunnen?

Ja, dit zou in Nederland ook kunnen. In Nederland zijn er een paar heel grote ondernemingen met enkele honderden vestigingen (bv. Catalpa 350). Een groot percentage van hun omzet wordt door de overheid betaald. De overheid kijkt dus toe of men hier op een verantwoorde wijze mee omgaat en of bepaalde grenzen niet worden overschreden. De verwachting is dat de overheid hier over afzienbare tijd gaat op ingrijpen. Binnen de wet is evenwel zeer veel mogelijk. Het zou in principe kunnen dat een grote buitenlandse kinderopvangonderneming een grote Nederlandse kinderopvangaanbieder, genre Catalpa, opkoopt. Je kan je wel afvragen of het binnen de Nederlandse context wel daadwerkelijk aantrekkelijk is om dit te doen.

Vanuit de positie van de ouders is er hoe dan ook de vraag dat een onafhankelijke instantie toezicht houdt op wat met het overheidsgeld in de kinderopvang gebeurt.

In Nederland bestaat ook het fenomeen van de schoolpleinen. De buitenschoolse kinderopvang moet op school worden georganiseerd. Dat betekent niet dat een schoolplein in handen komt van de kinderopvang. Dit kan niet overgedragen worden aan een kinderdagverblijf.

De expertenvergadering snijdt even het onderwerp van de infrastructurele aspecten van buitenschoolse opvang aan. Dit resulteert in een vraag aan de Nederlandse delegatie naar informatie over de wettelijke verplichtingen inzake de buitenruimte, onder meer het minimaal vereiste aantal m².

De dagvoorzitter geeft aan dat de vergadering, hoewel interessant, wel is afgeweken van het onderwerp, de Europese Dienstenrichtlijn. Hij stelt daarom een laatste vraag.

In Vlaanderen moet erkende en vol gesubsidieerde opvang prioriteitsregels in het opnamebeleid volgen waardoor toegang voor bepaalde doelgroepen (bv. éénoudergezinnen, gezinnen met het laagste inkomen, ...) wordt gewaarborgd. Is dit in Nederland ook het geval?

In Nederland bepaalt de aanbieder zelf wie opvang krijgt.

Moet opvang openstaan voor alle kinderen? Kan het bijvoorbeeld ook gaan om bedrijfsopvang, waarbij de toegang beperkt is tot kinderen van werknemers van het bedrijf?

In Vlaanderen is heel wat kinderopvang georganiseerd door lokale besturen die voorrang of exclusieve toegang willen geven aan inwoners van de eigen gemeente. Kan een opvangvoorziening of -organisatie een eigen opname- of uitsluitingsbeleid bepalen in Nederland?

Met de komst van de Wet Kinderopvang is het fenomeen bedrijfscreche in Nederland vrijwel verdwenen. In de Sociaal Economische Raad is goed omschreven op basis van welke exclusieve gronden men kinderen mag weigeren in de opvang: het gaat vooral om deze situaties waarbij de aanwezigheid van een bepaald kind sterk belemmerend zou werken op de andere kinderen. De gemeente kan kinderopvangplaatsen aankopen bij een aanbieder van opvang. Bepaalt de gemeente dan zelf wie wel of niet in de opvang komt? Ja, maar waarom zou de gemeente dat doen? Met de lange wachtlijsten zijn er wel veel vragen van bedrijven voor opvang van kinderen van hun werknemers, vaak zeer lang vooraf.

Probleem is wel de schaarste van kinderopvang in Nederland. Alle werkgevers betalen collectief mee voor kinderopvang, en dit budget wordt herverdeeld over alle werknemers die opvang gebruiken. Als men als bedrijf echter geen opvang vindt voor de kinderen van de eigen werknemers, is er dus een probleem.

Verslag:

Filip Winderickx, Kind en Gezin